

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Bellum Sacrum Ecclesiae Militantis Contra Turcum
Communem Hostem Christianorum**

Vaux, Léonard de

Leodii, 1685

Symbolum Sancti Athanasii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64991)

Domino JESU Salvatore tuo, tanquam gratiarum illius fontes perpetuos.

6. Et sic Dei gratiæ cooperari fatage, ut semper sis paratus, de hac mortalitate exire: cupiens dissolvi, ut videas facie ad faciem Deum cordis tui.

S Y M B O L U M
SANCTI ATHANASII.

Præcipua fidei Catholica Mysteria explicans, auctoritate summi Pontificis Romani approbatum, ad quem pertinet fidei Symbolum, sive regulam ordinare; Concilia congregare, approbare, aut dissolvere: sicut & omnia alia, quæ spectant, ad regimen totius Ecclesiæ militantis: cujus ipse solus, est unicum Caput visibile, ab ipso Christo constitutum, ut omnes confirmet.

§. I.

1. Uicumque vult salvus esse, ante omnia opus est ut teneat Catholicam fidem.
2. Quam nisi quisque integram in

violatamque servaverit, absque dubio
in æternum peribit.

3. Fides autem Catholica, hæc est
ut unum Deum in Trinitate, & Tri-
nitatem in unitate veneremur.

4. Neque confundentes Personas,
neque substantiam separantes.

5. Alia est enim Persona Patris, alia
Filii, alia Spiritus Sancti.

6. Sed Patris, & Filii, & Spiritus
Sancti, una est Divinitas: æqualis
gloria coæterna Majestas.

7. Qualis Pater, talis Filius, talis
Spiritus Sanctus.

8. Increatus Pater, increatus Filius,
increatus Spiritus Sanctus.

9. Immensus Pater, immensus Fi-
lius, immensus Spiritus Sanctus.

10. Æternus Pater, æternus Fi-
lius, æternus Spiritus Sanctus.

11. Et tamen non tres æterni, sed
unus æternus.

12. Sicut non tres increati, nec tres
immensi; sed unus increatus, & unus
immensus.

13. Similiter omnipotens Pater, om-
nipotens Filius, omnipotens Spiritus
Sanctus.

14. Et tamen non tres omnipotentes, sed unus omnipotens.

15. Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus.

16. Et tamen non tres dii, sed unus est Deus.

17. Ita Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus Spiritus Sanctus.

18. Et tamen non tres Domini, sed unus est Dominus.

19. Quia sicut sigillatim unamquamque Personam, Deum ac Dominum confiteri Christianâ Religione compellimur: ita tres Deos, aut Dominos dicere, Catholicâ Religione prohibemur.

20. Pater à nullo est factus, nec creatus, nec genitus.

21. Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus.

22. Spiritus Sanctus, à Patre & Filio, non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.

23. Unus ergo Pater, non tres Patres, unus Filius, non tres Filii, unus Spiritus Sanctus, non tres Spiritus Sancti.

24. Et in hac Trinitate, nihil prius

aut posterius, nihil majus, aut minus,
sed totæ tres Personæ coæternæ, sibi
sunt & coæquales.

25. Ita ut per omnia, sicut jam su-
pra dictum est, & unitas in Trinitate,
& Trinitas in unitate, veneranda sit.

29. Qui vult ergo salvus esse, ita de
Trinitate sentiat.

30. Sed necessarium est, ad æter-
nam salutem; ut Incarnationem quo-
que Domini nostri **JESU-CHRISTI**,
fideliter credat.

31. Est ergo fides recta, ut creda-
mus, & confiteamur: quia Dominus
noster **JESUS-CHRISTUS** Dei Fi-
lius, Deus & Homo est.

34. Deus est ex substantia Patris,
ante sæcula genitus: & Homo est ex
substantia Matris, in sæculo natus.

35. Perfectus Deus, perfectus Ho-
mo, ex anima rationali, & humana
carne subsistens.

36. Æqualis Patri secundum Divi-
nitatem, minor Patre secundum hu-
manitatem.

37. Qui licet Deus sit & homo, non
duo tamen, sed unus est Christus.

38. Unus autem non conversione

Divinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum.

39. Unus omninò, non confusione substantiæ, sed unitate Personæ.

40. Nam sicut anima rationalis, & Caro unus est Homo, ita Deus & Homo, unus est Christus.

41. Qui passus est pro salute nostra, descendit ad inferos, tertia die Resurrexit à mortuis.

42. Ascendit ad Cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis, inde venturus est iudicare vivos & mortuos.

43. Ad cuius adventum, omnes homines resurgere habent cum corporibus suis: & reddaturi sunt, de factis propriis rationem.

44. Et qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam: qui verò mala, in ignem æternum.

45. Hæc est fides Catholica: quam nisi quisque fideliter, firmiterque crediderit, salvus esse non poterit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto: Sicut erat in principio, & nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

§. II.

Quàm sit necessarium, & salutare omnibus quidem, sed in primis, Regibus, ac Principibus Christianis, tam Ecclesiasticis, quàm secularibus, quotidianum pia, humilis, & perseverantis orationis exercitium: fons inexhaustus, magnorum Dei auxiliorum.

Ummus Imperator noster **JESUS-CHRISTUS**, transiturus de hoc mundo ad Patrem, post datam suis Eucharistiam; nihil efficacius commendavit illis, quàm vigilantia, & orationis exercitium: *Vigilate, inquit, & orate, ut non intretis in tentationem: quod ter ipsis inculcare voluit; & exemplo suo docens, quod verbo prædicabat, ipsemet omnipotens Deus-Homo, qui nullius egebat auxilio, factus in Agoniâ prolixius orabat. Unde patet Christianum, oratione non munitum, esse militem inermem, & spoliatum, hostium telis expositum; quisquis ergo, non vult quotidie orare, non vult quotidie inimicos*

animæ suæ superare, semper enim vigilat adversarius noster Diabolus, modò sicut Leo rugiens, modò ut Draco infidiosus circuiens, & quærens quem devoret, cui nisi resistamus perpetuò, per arma fidei, pietatis, & orationis, vincemur, vinciemur, & in barathrum peccati, ac damnationis pertrahemur. Qui vult ergo semper vincere tentatorem, debet semper vigilare, & orare, ne succumbat tentationi; alioquin non perseverabimus in fide, in pietate, in timore, in amore, & in gratia Dei usque in finem: nisi perseveremus cum Christo, in oratione Dei, usque ad mortem.

Memoranda est illa sententia, magni Ecclesiæ Doctoris Sancti Augustini, perpetui oratoris Dei, qui Pelagium gratiæ Dei hostem, hortabatur ad orationem, ut obtineret lumen, & gratiæ auxilium. Sic loquitur, libro de naturâ & gratiâ, *Cap. 43.* Constat, „ inquit, Deum alia non orantibus, „ sicut initium fidei; alia non nisi orantibus præparare, sicut usque in finem perseverantiam. Et illa alia libro de dogmatibus Ecclesiasticis, *Cap. 56.* ex eodem Augustino ex-

„ cerpta. Nullum credimus ad salu-
 „ tem nisi Deo invitante venire, nul-
 „ lum invitatum salutem suam, nisi
 „ Deo auxiliante operari, nullum nisi
 „ orantem auxilium promereri. No-
 „ tandum verò inprimis, quod in hanc
 „ sententiam docet Concilium Tri-
 „ dentinum Sessione VI. *Cap. 11.* id
 „ est, ipsemet Spiritus Sanctus, qui
 „ docet nos, omnem veritatem, per
 „ os Ecclesiæ, & qui omnes fideles
 „ impellit ad orationem. Deus, inquit,
 „ impossibilia non jubet, sed jubendo
 „ monet: & facere quod possis, & pe-
 „ tere quod non possis, & adjuvat ut
 „ possis.

Ex quâ decisione, significatur: pe-
 „ titionem auxilii divini, quo nobis fit
 „ possibilis impletio mandatorum Dei,
 „ tam esse necessariam; quàm necessa-
 „ rium est servare mandata. Quia sine
 „ oratione, hoc nobis esset impossibile:
 „ & nihilominus, nobis imputaretur
 „ transgressio, quia in potestate nostra
 „ est orare, cum divinâ gratiâ, quæ ad
 „ hoc semper est parata: inquit Do-
 „ ctiores Catholici. Ideò Sanctus Leo Pa-
 „ pa, Sermone de jejunio septimi mensis,

Christum ita loquentem; introducit:
 „ Facite quod amo, & amate quod fa-
 „ cio: & si vobis interdum videtur esse
 „ difficile, quod jubeo; ad auctorem re-
 „ currite, ut unde datum est præce-
 „ ptum, præstetur auxilium; non nego
 „ opem, cui tribui voluntatem.

Merito Augustinus vocat oratio-
 nem Christiani, clavem Paradisi: quia
 sicut sine clavi non potest aperiri por-
 ta firmissimè clausa: & clavi quælibet,
 porta etiam ferrea aperitur: sic sine
 oratione, nemo potest aperire sibi ja-
 nuam Coeli, & nulla est porta Coelo-
 rum, quam humilis oratio ac perseve-
 rans, tandem non aperiat: oratio enim
 humiliantis se nubes penetrabit, & do-
 nec propinquet non consolabitur, &
 non discedet donec Altissimus aspiciat,
 dicit Spiritus Sanctus, per Ecclesiasti-
 cum *Cap. 35.* Sed quid pluribus opus
 est testimoniis, post tam claram, &
 iteratam decisionem ipsius Verbi In-
 carnati, quia ipsemet dixit.

„ Petite & accipietis, quærite & in-
 „ venietis; pulsate, & aperietur vobis:
 „ omnis enim qui petit accipit, & qui
 „ quærit invenit, & pulsanti aperietur.

Luca Cap. 11. & iterum efficacius;
Joan. 14. in Sermone suo post cœ-
 nam Eucharisticam. Amen, amen
 „ dico vobis quodcumque
 „ petieritis Patrem in Nomine meo
 „ hoc faciam, ut glorificetur Pater,
 „ in Filio, si quid petieritis me in No-
 „ mine meo hoc faciam. Et iterum,
 „ *Cap. 16.* Amen, amen dico vobis;
 „ si quid petieritis Patrem in Nomine
 „ meo dabit vobis, usque modò non
 „ petistis, quidquam in nomine meo;
 „ petite & accipietis, ut gaudium ve-
 „ strum sit plenum.

Ex quibus omnibus divinis testimo-
 niis de necessitate, utilitate, & effica-
 ciâ orationis, liquet illos Christianos,
 non perseveraturos usque in finem, in
 gratiâ Dei, qui non perseverant in ora-
 tione, idemque esse nolle orare Deum
 humiliter, ac perseverantes, & nolle
 perseverare usque in finem; quia per-
 severantia finalis in gratia Dei, est fru-
 ctus perseverantis orationis. Quod si
 tam necessarium est omnibus Christia-
 nis piæ, humilis, & constantis oratio-
 nis exercitium, quantò magis Regi-
 bus, Principibus potentioribus sæculi,

& Prælati, Episcopis, & iis, qui sunt in quacumque sublimitate spirituali, vel temporali à Deo supra cæteros exaltati; erit necessarium hoc orationis exercitium. Quippè illi magis vacare orationi debent, qui majoribus auxiliis indigent, ut salventur & secum alios salvent; at quinam majoribus Dei auxiliis indigent, ne tentationibus succumbant, & in peccatis moriantur, atque aliis provideant, quàm qui supra cæteros magis exaltantur: nonne illi majoribus undique periculis circumvallantur? majoribus tentationibus à dextris & à sinistris, intus & foris oppugnantur? majoribus illecebris alliciuntur? majoribus obstaculis retardantur? majoribus difficultatibus implicantur? majoribus obligationibus obstringuntur? majoribus infirmitatibus atteruntur? majoribus passionibus inflammantur? nonne in hoc statu constituti sunt, Reges, Principes & Potentiores?

Illi ergo majoribus Dei auxiliis indigentes, magis incumbere tenentur in exercitium orationis, nihilque horribilius est, & perniciosius, quam

quam diem sine oratione transire: & qui Principes ab orationis studio aver-
tunt, semetipsos cum illis perdunt, quos ad vigilandum & orandum tecum excitare debuerant; quare Discipuli omnes relicto Domino suo fugerunt tempore Passionis? nisi quia sicut illos monuerat, cum illo non vigilaverunt tempore orationis.

Atque inter cæteros, Princeps Apostolorum Petrus, ter Dominum suum non negasset; si specialiter, ter iussus orare, non neglexisset. Videant omnes animarum Pastores, in illo terribili humanæ infirmitatis lapsu, quàm sit noxium Ecclesiæ Principibus, & omnibus qui à Deo supra cæteros sunt in potestate constituti, orationis exercitium omittere dormiendo, aut aliud agendo, cum illos oporteret vigilare & orare pro sua & suorum salute. Cæterùm idem Petrus, qui oratione non armatus, ad unius mulierculæ vocem prostratus est; postea Spiritu Sancto, repletus, Spiritu orationis roboratus, tantâ fortitudine donatus est, ut supra firmissimam illam Sedis Apostolicæ Petram, cujus Christus ipse summus

angularis lapis est ; tota Ecclesia Catholica ædificata, immobilis permaneat in hanc usque diem; nec possint unquam superbæ inferorum portæ contra illam prævalere.

Sicut ergo summus omnium Pontifex **J E S U S**, à dextris Dei Patris sedens, semper vivens & vigilans est, ad interpellandum pro nobis ; ita Princeps Apostolorum, semper est de Ecclesiæ sibi à Christo commissæ bono, ac salute sollicitus; ut navis illà fidelium, enavigato tempestuosi hujus sæculi oceano, ad æternæ gloriæ portum securo perveniat; sicut ipse cum adhuc in terris viveret, fidelibus promisit, paulò, ante suum martyrium: Dabo autem operam, inquit ille vigilantissimus gregis dominici Pastor, & frequenter, post obitum meum, habere vos, ut horum memoriam faciatis.

Ex quibus omnibus liquidò constat, quàm sit necessarium Principibus Ecclesiasticis, & sæcularibus orationis quotidianæ exercitium; sine quo non obtinebunt à Deo illa auxilia specialia; cum quibus salvarentur, si ea à Deo benè peterent: Inter omnes Reges

populi Dei, nullus vim, & necessitatem orationis melius intellexit, quam ille qui ignorans litteraturam inflantem, per humilem & continuam orationem, ingressus est in potentias Domini, quem semper providebat in conspectu suo, in cujus lege meditabatur die, ac nocte, & cui septies in die laudem specialiter dicebat, super iudicia justitiæ ejus, sicut ipsemet testatur in Psalmis suis; qui tot orationes ignitas continent, quot versus, quibus tanquam sagittis, amore inflammatis, cor Dei vulnerabat; ejusque magnam misericordiam, sibi in omnibus propitiam reddebat. Enimverò Rex ille piissimus, perpetuâ elevatione mentis suæ in Deum; id est, sine intermissione orando, tria summa bona, à Patre luminum, à quo descendit omne bonum perfectum, obtinuit. Scilicet:

1. Plenam omnium suorum peccatorum remissionem.

2. Maximam intelligentiam mysteriorum Dei, præsertim admirabilis œconomix Incarnationis, Verbi Dei Christi JESU, quem semper ob oculos mentis sibi repræsentabat, in suis

orationibus, & in omnibus actibus vitæ suæ.

3. Denique pretiosam mortem in conspectu Domini, quam secuta est vita æterna. Hi sunt fructus orationis Regalis, viri secundum cor Dei, quem omnes Reges, & Principes Christiani, non modò imitari deberent, sed etiam supergredi in fide, in pietate, & in exercitio piissimæ orationis ad omnia utilis; promissionem habentis vitæ quæ nunc est, & futuræ. Hoc exercitio Christianissimi, & Sanctissimi illi Imperatores, Reges, Principes, quorum meminimus in prima parte Belli Sacri; maxima Dei auxilia pro se, & pro suis, à Deo obtinuerunt: & qui in illud magis incumbunt, Deum sibi, & suis magis habebunt propitium; ut Deus ipse, qui neminem fallere potest, pollicetur in sacris paginis. Tres sunt libri quos perpetuò volvere deberent Reges & Principes Christiani, 1. liber Psalmorum, 2. liber Parabolarum Salomonis, Filii David Regis Israël, cum Ecclesiaste, quem his verbis claudit: finem loquendi pariter omnes audiamus. Deum time

„ & mandata ejus , observa: hoc est
 „ enim omnis homo, & cuncta quæ
 „ fiunt, adducet Deus in iudicium,
 „ pro omni errato, sive bonum, sive ma-
 „ lum illud sit. Tertius liber omnium
 „ præstantissimus, quem Reges, & Prin-
 „ cipes fideles non solum legere, &
 „ intelligere, sed in cordibus suis im-
 „ pressum, & in manibus Regalibus ex-
 „ pressum tenere perpetuò deberent, est
 „ Sacro - Sanctum Evangelium Regis
 „ Regum, Salvatoris omnium homi-
 „ num, Domini nostri JESU-CHRIS-
 „ TI, in quo omnes Thesauri, sapientiæ
 „ & scientiæ Dei sunt absconditi, & om-
 „ nis plenitudo Divinitatis inhabitat
 „ substantialiter.

Si ergo, inquit, Spiritus Sanctus,
 per os Sapientis, delectamini sedibus
 & sceptris ô Reges, diligite Sapientiam,
 increatam & incarnatam; ut in æter-
 num regnetis: neminem enim diligit
 Deus nisi qui cum sapientia inhabitat,
 ipse autem unigenitus Dei Filius factus
 est nobis sapientia à Deo: sapientiam
 autem loquimur inter perfectos, in-
 quit, Doctor gentium, quam nemo
 Principum hujus sæculi, Principum

infidelium cognovit, & in cuius fide, spe, dilectione, invocatione, Religione, Nominis propagatione, gloriantur corda Sanctorum Imperatorum, Regum, Principum Christianorum, atque omnium Electorum Dei in Christo JESU Domino nostro. Quisquis igitur vult cum Davide, & Sanctis Regibus ingredi in potentias Domini, & Deo, uni, trino, atque Verbo Incarnato, Regi Regum, Christo JESU primogenito prædestinatorum, ad vitam æternam adhærere, & illi placere; ac magnis ejus gratiæ donis, abundantius cumulari, perseveret usque ad finem vitæ hujus momentaneæ ac mortalis, quæ nil est nisi mors fluens, in exercitiis pietatis, & orationis ad omnia utilis. Ad hunc finem ordinata sunt Exercitia militaria hujus tertiæ Partis Belli Sacri, in quibus, qui cum Dei gratiâ legitimè certando perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Hujus veritatis Evangelicæ & fundamentalis, illustre testimonium, simul & exemplum, omnibus Christianis Regibus, & Principibus præbet: in-

ter cæteros eximiæ pietatis Proceres, Ferdinandus III. Castellæ, & Legionis Rex Catholicus, cui Sancti cognomentum, jam inde à quatuor sæculis, unanims & constans Ecclesiarum consensus dedere; si quidem Regem illum verè magnum & sanctum, per assiduum orationis, & Christianæ pietatis exercitium, ad sublimioris perfectionis fastigium, gratiâ auxiliatrice evectum esse constat: gloriosus hic Princeps sub Berengariæ Matris, pientissimæ Reginæ, disciplinâ educatus, in eo, adjunctis, regnicuris, Regiæ virtutes, orationis filix illustres emicuere, magnanimitas, clementia, prudentia, justitia; & præ cæteris, Catholicæ fidei zelus, ejusque Religiosi cultus tuendi ac propagandi ardens studium: id præstitit imprimis hæreticos infectando, quos nullibi regnorum suorum consistere passus est. Unde gloriosissimum Regis Catholici nomen, sibi & posteris suis Hispaniarum Regibus, ejusdem fidei Catholicæ & pietatis hæredibus, & propagatoribus, asseruit. Insuper clarruit, Pia & Regia, Sancti Regis mu-

nificentia, in erigendis, dotandis, & consecrandis Christiano ritu nobiliorum per sua regna Urbium Ecclesiis. Numerosis exercitibus collectis, annuas expeditiones contra Saracenos, Christiani Nominis hostes suscepit, semperque victor rediit; quia Rex ille piissimus, nunquam nisi fufis ad Deum, ut omnipotentem sibi propitiaret, Regiis precibus, flagris in seipsum faviens, atque aspero cilicio munitus, ad pugnam procedebat; sicque insignes contra ingentes Maurorum acies, victorias armatis precibus, prælium Domini præliando reportavit. Quas omnes Deiparæ Virginis **MARIE** singulari Patrocinio, ferebat acceptas: cujus Imaginem secum in castris habens, peculiari cultu prosequabatur, Rex Sanctus, & invictus; inter quotidianæ Christianæ pietatis exercitia, majori in dies propagandæ Catholicæ, Religionis zelo accensus, trajicere in Africam parabat, Mahometanum in eâ Imperium eversurus, dum a Rege Regum, ad cujus Nominis majorem gloriam propagandam, toto vitæ suæ cursu militaverat, ad cælestem Re-

giam evocatus est ; in extremo vitæ
 Agone Divinam Eucharistiam, pro
 viatico allatam, fune ad collum alli-
 gato, & humi stratus, cum lacrymis
 ubertim fufis adorans: eâque dignis,
 reverentiâ, humilitate, & Catholicæ
 fidei obtestationibus acceptâ, in splen-
 doribus Sanctorum, in ardoribus Chri-
 stianæ pietatis, in æstu amoris Christi
 JESU, Rex Sanctus, sanctè sicut vi-
 xerat expiravit; cum illo in æternum
 regnaturus, cujus regni, non erit fi-
 nis. In hoc lucidissimo virtutum Re-
 giarum speculo, agnoscant Reges &
 Principes Christiani, nihil esse ad om-
 nia summa perficienda utilius, effica-
 ciusque Regia pietate, illâ unâ Impe-
 ratorem Sanctissimum Henricum Ba-
 varum Germaniæ, Regem Sanctum
 Stepanum Hungariæ, Eduardos Re-
 ges Sanctos Angliæ, Ludovicum San-
 ctum Galliæ, & Ferdinandum San-
 ctum Regem Catholicum Hispaniæ
 peperit. Illa est, quæ omnes, quotquot
 fuerunt militantis Ecclesiæ Hæroes
 formavit, & usque ad thronum Regis
 gloriæ exaltavit. Quisquis ergo vult
 esse verè magnus, coram Deo maxi-

mo, & hominibus, studeat esse Pius.
Enimverò pietas Christiana ad omnia
utilis, via est Regia ad immortalem
Celsitudinem, qui illâ caret, quan-
tumvis cæteris abundet, nil magni
possidet.

SECUNDUM EXERCITIUM
MILITARE DIVINÆ
PIETATIS

*Mensis Regalis pientissimi Regum Is-
raël, Viri secundum Cor Dei. Id
est: Sagitta electa, aut Oratio-
nes jaculatoria ex Psalmis Davidi-
cis, in singulos dies mensis distri-
buta.*

Sagitta tua infixæ sunt mihi. Psal. 37.

NARRAT Sanctus Hierony-
mus, suo tempore rusticos
& artifices Christianos, in
totâ ferè Palestinâ, Psalmos
Davidicos decantare solitos, illi du-
cendo aratrum, hi mechanica opera
exercendo. Quàm esset laudabile,